

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul XIII — Nr. 198

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 19 aprilie 2001

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>	<u>Pagina</u>
LEGI ȘI DECRETE		DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE
190. — Lege pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 4/2000 privind aprobarea plafonului de îndatorare publică externă a României pentru anul 2000	1	Decizia nr. 264 din 19 decembrie 2000 privind excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 6 alin. (1) și (3) din Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia 3-5
251. — Decret privind promulgarea Legii pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 4/2000 privind aprobarea plafonului de îndatorare publică externă a României pentru anul 2000.....	2	Decizia nr. 8 din 16 ianuarie 2001 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/1998 „privind restituirea unor bunuri imobile care au aparținut comunităților cetățenilor aparținând minorităților naționale din România“, precum și a poziției nr. 13 din anexa la această ordonanță 6-8
★		
252. — Decret privind acordarea gradului de general de brigadă unui colonel din Ministerul Apărării Naționale și trecerea acestuia în rezervă.....	2	

LEGI ȘI DECRETE

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE

pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 4/2000 privind aprobarea plafonului de îndatorare publică externă a României pentru anul 2000

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Articol unic. — Se aprobă Ordonanța Guvernului nr. 4 din 21 ianuarie 2000 privind aprobarea plafonului de îndatorare publică externă a României pentru anul 2000, emisă în temeiul

art. 1 lit. B pct. 20 din Legea nr. 206/1999 privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe și publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 25 din 24 ianuarie 2000.

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din 15 februarie 2001, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (2) din Constituția României.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR
VALER DORNEANU

Această lege a fost adoptată de Senat în ședința din 15 martie 2001, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (2) din Constituția României.

p. PREȘEDINTELE SENATULUI,
ALEXANDRU ATHANASIU

București, 17 aprilie 2001.
Nr. 190.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**D E C R E T****privind promulgarea Legii pentru aprobarea Ordonanței
Guvernului nr. 4/2000 privind aprobarea plafonului
de îndatorare publică externă a României pentru anul 2000**

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 99 alin. (1) din Constituția României,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se promulgă Legea pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 4/2000 privind aprobarea plafonului de îndatorare publică externă a României pentru anul 2000 și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

ION ILIESCU

București, 13 aprilie 2001.

Nr. 251.

★

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**D E C R E T****privind acordarea gradului de general de brigadă unui colonel
din Ministerul Apărării Naționale și trecerea acestuia
în rezervă**

În temeiul prevederilor art. 94 lit. b) și ale art. 99 din Constituția României, precum și ale art. 43 alin. 1 lit. a), ale art. 45 lit. a), ale art. 66 alin. 1 și ale art. 85 alin. 1 lit. a) din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare,

având în vedere propunerea ministrului apărării naționale,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Art. 1. — Pe data de 31 martie 2001 se acordă gradul de general de brigadă domnului colonel inginer Costache Toader Năstasă.

Art. 2. — Pe data prevăzută la art. 1 domnul general de brigadă inginer Costache Toader Năstasă se trece în rezervă.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

ION ILIESCU

**În temeiul art. 99 alin. (2) din
Constituția României, contrasemnăm
acest decret.**

PRIM-MINISTRU

ADRIAN NĂSTASE

București, 13 aprilie 2001.

Nr. 252.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 264**

din 19 decembrie 2000

**privind excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 6 alin. (1) și (3)
din Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia**

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Gabriela Ghiță	— procuror
Claudia Miu	— magistrat-asistent șef

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 6 alin. (1) și (3) din Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia, excepție ridicată din oficiu în Dosarul nr. 1.078/2000 al Curții de Apel București — Secția a IV-a civilă.

La apelul nominal răspunde Filimon Neculai, prin avocat Dan Laurențiu Stoicescu, lipsind celelalte părți, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Reprezentantul părții Filimon Neculai susține că excepția de neconstituționalitate ridicată de instanța de judecată este neîntemeiată, arătând că asupra dispozițiilor legale criticate Curtea Constituțională s-a mai pronunțat, în sensul că acestea sunt constituționale.

Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate, arătând că stabilirea unor măsuri reparatorii de care urmează să beneficieze foștii proprietari ține de opțiunea politică a legiuitorului, iar instanțele de judecată, în realizarea actului de justiție, verifică dacă în fiecare speță sunt îndeplinite condițiile pentru restituirea imobilelor.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Prin Încheierea din 4 mai 2000 Curtea de Apel București — Secția a IV-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 6 alin. (1) și (3) din Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia, excepție ridicată din oficiu de instanța de judecată în Dosarul nr. 1.078/2000 al acelei instanțe, privind judecarea apelului declarat de intervenientul Mircea Popescu și de pârâțul Consiliul General al Municipiului București împotriva Sentinței civile nr. 1.680/1999, pronunțată de Tribunalul București. Obiectul litigiului judecat de instanța de fond îl constituie acțiunea pentru restituirea unui imobil trecut în proprietatea statului prin naționalizare, potrivit Decretului nr. 92/1950.

În motivarea excepției de neconstituționalitate instanța de judecată arată că prin dispozițiile art. 6 alin. (1) din Legea nr. 213/1998 a fost definită noțiunea de „*titlu valabil*”, de a cărui existență este legată păstrarea de către stat a

bunurilor dobândite, numai dacă „intrarea în proprietatea statului a bunului a avut loc cu respectarea Constituției, a tratatelor internaționale la care România era parte și a legilor în vigoare la data preluării lor de către stat”, iar prin alin. (3) al art. 6 s-a prevăzut „dreptul instanțelor judecătorești de a stabili valabilitatea titlului statului asupra bunurilor dobândite în intervalul de timp 6 martie 1945—22 decembrie 1989 [...]”. În concepția instanței de judecată aceste dispoziții ale art. 6 alin. (1) și (3) din Legea nr. 213/1998 încalcă prevederile art. 125 alin. (3) și ale art. 144 din Constituție, care privesc stabilirea competenței instanțelor judecătorești și atribuțiile Curții Constituționale, precum și prevederile art. 15 alin. (2) din Constituție, care consacră principiul neretroactivității legii, acest din urmă text fiind invocat în raport și cu art. 20 alin. (2) din Constituție, referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului. În esență, autorul excepției consideră că, potrivit textelor de lege criticate, instanțele de judecată „înfăptuiesc controlul constituționalității legilor de naționalizare adoptate în intervalul de timp 6 martie 1945—22 decembrie 1989”, ceea ce, conform opiniei sale, contravine „articulului 144 din Constituție, care atribuie numai Curții Constituționale dreptul de a controla constituționalitatea legilor”. Se arată, în continuare, că sub regimul constituțiilor adoptate „în intervalul de timp 6 martie 1945—22 decembrie 1989 nu erau instituite organisme care să efectueze controlul constituționalității legilor, o astfel de competență neavând-o nici instanțele judecătorești”. De asemenea, se mai arată că în legile de naționalizare nu era prevăzută nici posibilitatea atacării lor în instanță. În consecință, apreciază autorul excepției, „o lege care ar investi în prezent instanța cu competența de a controla constituționalitatea legilor adoptate înainte de intrarea în vigoare a actualei Constituții ar retroactiva, fapt care aduce atingere principiului neretroactivității legilor nepenale, înscris în art. 15 alin. (2) din Constituția României”. Continuându-se acest raționament, se apreciază de către autorul excepției că „o lege actuală care atribuie instanței judecătorești dreptul de a controla conformitatea legilor de naționalizare adoptate în trecut cu dispozițiile constituționale de la acea dată, drept pe care instanțele nu-l aveau la vremea respectivă, retroactivează”. Pe de altă parte, instanța consideră că „o lege care stabilește în competența instanțelor judecătorești dreptul acestora de a examina situații juridice născute și încheiate înainte de adoptarea ei contravine dispozițiilor art. 125 alin. (3), raportate la art. 15 alin. (2) din Constituția României [...]”. Instanța mai consideră, de asemenea, că „prin prevederile art. 6 alin. (1) din Legea nr. 213/1998 s-a dat efect retroactiv dispozițiilor art. 20 alin. (2) din Constituție”, încălcându-se astfel dispozițiile constituționale ale art. 20 alin. (2), raportat la art. 15 alin. (2), întrucât, conform textului de lege criticat pentru neconstituționalitate, în procesul de examinare a titlului de dobândire a bunului

de către stat, în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, instanța trebuie să verifice conformitatea legii respective cu constituțiile din acea perioadă și, în același timp, și cu tratatele internaționale la care România era parte, deși constituțiile în vigoare în intervalul respectiv nu conțineau nici un fel de referire în această privință.

În conformitate cu dispozițiile art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, precum și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere.

Guvernul, în punctul său de vedere, consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată și optează pentru respingerea acesteia. În susținerea acestui punct de vedere se arată că „în mod direct, art. 6 alin. (1) din Legea nr. 213/1998 prevede doar obligația instanței de a verifica valabilitatea nașterii sau transferului dreptului de proprietate al statului asupra bunurilor naționalizate, expropriate, confiscate etc., în raport cu legea, Constituția și tratatele“. De asemenea, se arată că „în mod indirect însă, dat fiind principiul supremației Constituției, instanțele au a verifica și dacă legile contraveneau constituțiilor anterioare, pentru a stabili dacă reglementările ordinare puteau produce ori nu efecte“. Se consideră de către Guvern că, deși soluția este discutabilă, întrucât în practica instanțelor unele dintre acestea pot stabili, de exemplu, că Decretul nr. 92/1950 contravine Constituției din 1948, iar altele, dimpotrivă, pot să-i constate constituționalitatea, nu se poate totuși aprecia că „atribuirea unei asemenea competențe instanțelor judecătorești constituie o încălcare a art. 15 alin. (2) din Constituție. Dimpotrivă, o asemenea competență este o expresie a principiului *tempus regit actum* — verificarea unui raport juridic în raport cu legislația în vigoare la momentul nașterii, modificării sau stingerii sale“. De asemenea, se apreciază în punctul de vedere al Guvernului, „nici atribuirea unei noi competențe instanțelor judecătorești nu poate constitui o încălcare a neretroactivității legii, chiar dacă vizează verificarea unor situații juridice care și-au produs efectele sub imperiul unei legi care nu mai este în vigoare, deoarece chiar legea actuală leagă anumite efecte juridice — dreptul de retrocedare, de despăgubire — de acele situații juridice trecute“. În sfârșit, se mai arată că asupra constituționalității art. 6 din Legea nr. 213/1998 Curtea Constituțională s-a pronunțat prin Decizia nr. 136/1998.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile părții prezente, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională constată că a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 144 lit.c) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (1), ale art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 6 alin. (1) și (3) din Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia, care au următorul cuprins: „(1) *Fac parte din domeniul public sau privat al statului sau al unităților administrativ-teritoriale și bunurile dobândite de stat în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, dacă au intrat în proprietatea statului în*

temeiul unui titlu valabil, cu respectarea Constituției, a tratatelor internaționale la care România era parte și a legilor în vigoare la data preluării lor de către stat. [...]

(3) *Instanțele judecătorești sunt competente să stabilească valabilitatea titlului.*“

Textul de lege criticat este considerat neconstituțional de autorul excepției, în raport cu dispozițiile constituționale ale art. 15 alin. (2), ale art. 20 alin. (2) și ale art. 125 alin. (3), care au următorul cuprins:

— art. 15 alin. (2): „*Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale mai favorabile.*“;

— art. 20 alin. (2): „*Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și legile interne, au prioritate reglementările internaționale.*“;

— art. 125 alin. (3): „*Competența și procedura de judecată sunt stabilite de lege.*“

De asemenea, textul de lege criticat este considerat neconstituțional și pentru că ar încălca prevederile art. 144 din Constituție, referitor la atribuțiile Curții Constituționale, prevederi care, astfel cum motivează instanța judecătorească prin încheiere, „atribuie numai Curții Constituționale dreptul de a controla constituționalitatea legilor“.

Curtea, examinând dispozițiile art. 6 alin. (1) și (3) din Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia, constată că acestea nu încălcă nici unul dintre textele Constituției invocate în motivarea excepției de neconstituționalitate.

În realitate, prin dispozițiile alin. (1) al art. 6 din Legea nr. 213/1998 se stabilește că fac parte din domeniul public sau privat al statului sau al unităților administrativ-teritoriale, pe lângă alte bunuri, și acelea care au fost dobândite de stat în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, în temeiul unui titlu valabil. Curtea observă că reprezintă o opțiune a legiuitorului modul în care sunt determinate condițiile de îndeplinirea cărora depinde apartenența bunurilor la domeniul public sau privat al statului, precum și modul în care sunt stabilite criteriile de apreciere a valabilității titlurilor prin care bunurile au fost dobândite, pe baza raportării acestora la cadrul constituțional și legal în vigoare la data preluării bunurilor de către stat. Textul art. 6 alin. (1) din Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia are așadar caracterul unei condiționări legale a apartenenței bunurilor preluate de stat în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989 la domeniul public sau la domeniul privat al statului. Este constituțional ca Parlamentul să fi optat pentru soluția cuprinsă în textul criticat pentru neconstituționalitate și să considere, în mod indirect, că bunurile care nu au intrat „*în temeiul unui titlu valabil*“ în proprietatea statului să nu fie incluse în domeniul public sau privat al statului și astfel să poată fi revendicate de către cei de la care au fost preluate în mod abuziv, așa cum prevede alin. (2) al art. 6.

Curtea reține, în consecință, că prevederile art. 6 alin. (1) și (3) din Legea nr. 213/1998 nu contravin dispozițiilor art. 15 alin. (2) din Constituție, care consacără principiul neretroactivității legilor. Prevederile Legii nr. 213/1998 se aplică de către instanțe după intrarea în vigoare a acesteia și nu produc efecte pentru perioada anterioară. Faptul că în alin. (1) al art. 6 din Legea nr. 213/1998 este indicată, pentru aprecierea valabilității titlului pe baza căruia bunurile au fost dobândite de stat în trecut, „*respectarea tratatelor internaționale la care România era parte și a legilor în vigoare la data preluării lor de către stat [...]*“, nu are semnificația retroactivării dispozițiilor Legii nr. 213/1998 și ale

Constituției în vigoare, inclusiv ale art. 20 privind tratatele internaționale referitoare la drepturile omului. Dispozițiile art. 6 alin. (1) din Legea nr. 213/1998 nu fac decât să fixeze reperatele, pe baza cărora instanțele de astăzi, care aplică Legea nr. 213/1998, trebuie să stabilească valabilitatea titlului prin care bunurile au fost trecute în proprietatea statului. De altfel condiția constituirii titlului cu respectarea Constituției, a tratatelor internaționale la care România era parte și a legilor în vigoare la data preluării bunurilor de către stat, stabilită prin art. 6 alin. (1) din Legea nr. 213/1998, nu înseamnă altceva decât raportarea titlului respectiv la ordinea juridică existentă în momentul constituirii lui, iar nu la cerințele de astăzi. Or, este notoriu faptul că principiul supremației Constituției și cel al legalității erau, în mod formal, consacrate și în constituțiile din perioada regimului anterior, ceea ce presupunea obligativitatea respectării lor de către autoritățile statului, inclusiv în cazul preluării unor bunuri din proprietatea particularilor. Referirea pe care o face textul la tratatele internaționale la care România era parte nu are semnificația aplicării retroactive a dispozițiilor art. 20 alin. (2) din Constituția adoptată în 1991, cum susține instanța care a invocat excepția, ci corespunde principiului *pacta sunt servanda*, care, formal, era recunoscut și în regimul anterior, chiar dacă în fapt era nesocotit ori de câte ori acel regim considera că este în interesul său să procedeze în această manieră. Aceasta nu înseamnă însă că actele autorităților statului din acea perioadă nu trebuie examinate și apreciate și prin prisma tratatelor internaționale la care statul era parte și pe care deci era obligat să le respecte, ca urmare a ratificării acestora.

De altfel, în legătură cu aceeași problemă a examinării valabilității titlurilor prin care statul a dobândit anumite bunuri în perioada regimului trecut, Curtea Constituțională a statuat, prin Decizia nr. 73 din 19 iulie 1995, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 177 din 8 august 1995, că măsurile cuprinse în Legea pentru reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinația de locuințe, trecute în proprietatea statului, „nu sunt aplicabile acelor locuințe cu privire la care statul nu a dobândit legal dreptul de proprietate”.

Curtea Constituțională reține că nici critica privind încălcarea dispozițiilor art. 125 alin. (3) din Constituție nu este întemeiată, întrucât precizarea referitoare la compe-

tența instanțelor judecătorești de a stabili valabilitatea titlului prin care statul a dobândit bunuri în perioada 1945—1989 este prevăzută la alin. (3) al art. 6 din Legea nr. 213/1998, ceea ce este perfect compatibil cu textul constituțional invocat, potrivit căruia competența instanțelor judecătorești este stabilită de lege. De altfel alin. (3) al art. 6 din Legea nr. 213/1998 se încadrează în prevederile normelor privind competența generală a instanțelor judecătorești în materia litigiilor privind proprietatea.

Curtea Constituțională constată că este nefondată și critica potrivit căreia prevederile art. 6 alin. (1) și (3) din Legea nr. 213/1998 încalcă dispozițiile art. 144 din Constituție, care „atribuie numai Curții Constituționale dreptul de a controla constituționalitatea legilor”. În realitate, prin dispozițiile legale criticate nu se instituie un control de constituționalitate, în sensul dispozițiilor art. 144 din Constituție, cu privire la acte adoptate anterior Constituției din 1991, care și-au epuizat efectele în urmă cu zeci de ani, sub alte regimuri constituționale. Prin aceste dispoziții legale se prevăd unele criterii de care instanțele judecătorești trebuie să țină seama, conform principiului *tempus regit actum*, pentru stabilirea valabilității titlurilor prin care, sub regimul existent în perioada 1945—1989, unele bunuri au fost trecute în proprietatea statului. Opțiunea legiuitorului de a nu recunoaște valabilitatea preluării în proprietatea publică sau privată a statului ori a unităților administrativ-teritoriale a bunurilor care au intrat în proprietatea statului fără un titlu valabil nu are nici o legătură cu dispozițiile care prevăd atribuțiile Curții Constituționale în regimul constituțional instituit prin adoptarea Constituției din 1991.

De altfel, în cadrul controlului prealabil, conform art. 144 lit. a) din Constituție, Curtea Constituțională s-a mai pronunțat asupra dispozițiilor art. 6 din Legea nr. 213/1998, și anume prin Decizia nr. 136 din 21 octombrie 1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 448 din 24 noiembrie 1998, stabilind cu acel prilej că prevederile acestui text de lege sunt constituționale. Soluția pronunțată prin această decizie își menține valabilitatea și în cauza de față, întrucât nu au intervenit elemente noi de natură să determine schimbarea jurisprudenței Curții.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 12, al art. 13 alin. (1) lit. A.c) și al art. 23 alin. (1), (4) și (6) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 6 alin. (1) și (3) din Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia, ridicată din oficiu în Dosarul nr. 1.078/2000 al Curții de Apel București — Secția a IV-a civilă.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 19 decembrie 2000.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,

LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent șef,
Claudia Miu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 8

din 16 ianuarie 2001

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1
din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/1998 „privind restituirea unor bunuri imobile
care au aparținut comunităților cetățenilor aparținând minorităților naționale din România“,
precum și a poziției nr. 13 din anexa la această ordonanță**

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Paula C. Pantea	— procuror
Mihai Paul Cotta	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/1998 „privind restituirea unor bunuri imobile care au aparținut comunităților cetățenilor aparținând minorităților naționale din România“, precum și a poziției nr. 13 din anexa la această ordonanță, excepție ridicată de Organizația județeană Alba a Partidului Democrației Sociale din România în Dosarul nr. 608/2000 al Judecătoriei Alba Iulia.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 19 decembrie 2000 și au fost consemnate în încheierea de la acea dată, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea pentru data de 16 ianuarie 2001.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Prin Încheierea din 24 februarie 2000 **Judecătoria Alba Iulia a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/1998 „privind restituirea unor bunuri imobile care au aparținut comunităților cetățenilor aparținând minorităților naționale din România“, precum și a poziției nr. 13 din anexa la această ordonanță**, excepție ridicată de Organizația județeană Alba a Partidului Democrației Sociale din România în Dosarul nr. 608/2000. Dosarul Judecătoriei Alba Iulia trimis spre rejudecare, după apel și recurs, are ca obiect judecarea acțiunii civile introduse de Organizația județeană Alba a Partidului Democrației Sociale din România. Prin acțiune s-a cerut să se constate că „în mod greșit imobilul Biblioteca «Batthyaneum», Muzeul și Institutul Astrologic al Episcopiei Romano-Catolice din Alba Iulia a fost inclus la poziția nr. 13 în anexa la Ordonanța de urgență nr. 13 din 7 iulie 1998, emisă de pârâțul Guvernul României, pentru restituirea în favoarea comunității maghiare din România, respectiv a pârâtei Arhiepiscopia Romano-Catolică din Alba Iulia“, și drept consecință să se dispună „ca imobilul Biblioteca «Batthyaneum» să rămână în continuare în proprietatea publică de interes național, în administrarea intervenientei forțat Biblioteca Națională a României, aflată sub autoritatea intervenientului forțat Ministerul Culturii“.

În motivarea excepției de neconstituționalitate, susținută oral în fața instanței judecătorești în ședința din 24 februarie 2000, după casarea cu trimitere spre rejudecare, autorul excepției a arătat, astfel cum rezultă din încheierea aflată la dosar, că prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 13/1998 sunt neconstituționale, deoarece încalcă dispozițiile art. 135 alin. (5) din Constituție, ocazie cu care a depus în instanță și copia de pe acțiunea principală, însoțită de anexa, și a solicitat ca toate aceste acte „să fie remise Curții Constituționale [...] împreună cu încheierea instanței“. Printre temeiurile cererii de chemare în judecată, introdusă de reclamantul autor al excepției de neconstituționalitate, este indicat și faptul că imobilul în litigiu este bun proprietate publică de interes național și în consecință nu putea fi înstrăinat.

Judecătoria Alba Iulia, exprimându-și opinia, consideră că excepția de neconstituționalitate este întemeiată. Se arată că, „potrivit art. 135 alin. (5) din Constituție, bunurile proprietate publică sunt inalienabile [...], iar din analiza actului de donație din 31.07.1798 rezultă că episcopul Ignatius Batthyany a donat clădirea și terenul aferent acesteia, ce găzduia Biblioteca și Institutul Astronomic din Alba Iulia, în favoarea Provinciei Transilvania și a Bisericii catolice. Prin acest act de donație, episcopul a avut în vedere să gratifice atât biserica, față de calitatea sa de conducător religios al credincioșilor catolici din Transilvania, cât și provincia, deci pe toți locuitorii săi, fără nici o discriminare de ordin religios“. Totodată „accesul liber al tuturor locuitorilor transilvani la bibliotecă, mai precis la manuscriptele aflate în păstrare și la Institutul Astrologic“, este determinant, în opinia instanței, pentru „caracterul public al acestei folosințe“. În concluzie instanța consideră că „Biblioteca și Institutul au fost și sunt incluse în proprietatea publică de interes național a Statului Român, acesta figurând intabulat în Cartea funciară“.

Potrivit art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

Guvernul, în punctul său de vedere, deși se referă, în prima parte a expunerii, la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/1998, indicând explicit titlul acesteia, precum și faptul că excepția a fost ridicată de Organizația județeană Alba a Partidului Democrației Sociale din România în Dosarul nr. 608/2000 al Judecătoriei Alba Iulia, analizează însă în final constituționalitatea unui alt act normativ, și anume a Legii nr. 85/1992 privind vânzarea de locuințe și spații cu altă destinație construite din fondurile statului și din fondurile unităților economice sau bugetare de stat.

Președintele Senatului și președintele Camerei Deputaților nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională este competentă, potrivit dispozițiilor art. 144 lit. c) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (1), ale art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate cu care a fost sesizată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/1998 „privind restituirea unor bunuri imobile care au aparținut comunităților cetățenilor aparținând minorităților naționale din România”, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 255 din 8 iulie 1998, dispoziții care au următorul conținut: „Clădirile, împreună cu terenul aferent, cuprinse în anexa care face parte integrantă din prezenta ordonanță de urgență, care au aparținut comunităților (organizații, culte religioase) cetățenilor aparținând minorităților naționale din România și au fost trecute după anul 1940 în patrimoniul statului român prin măsuri de constrângere, confiscare, naționalizare sau manevre dolosive, se restituie titularilor sau succesoriilor acestora.” La poziția nr. 13 din anexa la ordonanța de urgență, la care fac trimitere prevederile art. 1, sunt indicate următoarele mențiuni: la coloana „Adresa imobilului” — „Alba Iulia, Str. Unirii nr. 1—3, județul Alba”; la coloana „Actul de proprietate” — „C.F. 559, nr. topo 1973/1”; la coloana „Titularul actual al dreptului de proprietate” — „Academia Română”; la coloana „Destinația inițială” — „Biblioteca «Batthyaneum», Muzeul și Institutul Astrologic al Episcopiei Romano-Catolice”; la coloana „Folosința actuală” — „Biblioteca, arhivă”; la coloana „Actul în baza căruia a trecut în proprietatea statului” — „Pe baza cererii consiliului popular al raionului, a fost atribuit statului prin hotărâre judecătorească”, iar la coloana „Observații” — „Solicitant: comunitatea maghiară din România. Confiscat, fără inventar, în anul 1949. Nu figurează în Decretul nr. 176/1949.”

Examinând actele dosarului, Curtea constată că în speță autorul excepției a ridicat excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/1998, cu referire la poziția nr. 13 din anexa la această ordonanță de urgență, prin însăși acțiunea introdusă în anul 1998 la Judecătoria Alba Iulia. Astfel, prin acțiune s-a cerut să se constate de către instanță „că în mod greșit imobilul Biblioteca «Batthyaneum», Muzeul și Institutul Astrologic al Episcopiei Romano-Catolice din Alba Iulia a fost inclus la poziția nr. 13 în anexa la Ordonanța de urgență nr. 13 din 7 iulie 1998, emisă de pârâțul Guvernul României, pentru restituirea în favoarea comunității maghiare din România, respectiv a pârâtei Arhiepiscopia Romano-Catolică Alba Iulia”, și în consecință să se dispună „ca imobilul Biblioteca «Batthyaneum», înscris inițial în Cartea funciară nr. 559 Alba Iulia cu nr. topo. 1973/1 și transcris în Cartea funciară nr. 6193 Alba Iulia, să rămână în continuare în proprietatea publică de interes național, în administrarea intervenientei forțat Biblioteca Națională a României, aflată sub autoritatea intervenientului forțat Ministerul Culturii”.

Ca temei al acțiunii s-a invocat, pe lângă unele situații de fapt referitoare la modul în care imobilul în cauză a fost preluat de statul român, și împrejurarea că „Biblioteca «Batthyaneum», făcând parte din categoria bunurilor proprietate publică, este inalienabilă, adică nu poate fi cedată în proprietatea unei persoane fizice sau juridice, ci doar, în cel mai fericit caz, poate fi dată în administrarea unei

instituții publice, concesionată sau închiriată potrivit legii”. Deși cu referire la acest aspect nu s-a făcut trimitere expresă la dispozițiile art. 135 alin. (5) din Constituție, este totuși evident că simpla reproducere în acțiune a conținutului acestor dispoziții reprezintă o motivare a acțiunii prin invocarea neconstituționalității Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 13/1998. Totodată în cuprinsul acțiunii introductive la instanță s-a precizat în mod expres că „Ordonanța de urgență nr. 13/1998 este neconstituțională, sens în care înțelegem să invocăm excepția de neconstituționalitate, potrivit art. 23 și următoarele din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale”. În acest sens a fost invocată încălcarea prevederilor art. 114 alin. (4) din Constituție. Sub acest aspect reclamantul, referindu-se și la Decizia Curții Constituționale nr. 65 din 20 iunie 1995, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 129 din 28 iunie 1995, a arătat că emiterea ordonanței de urgență nu s-a justificat pe „necesitatea și urgența reglementării unei situații care, datorită circumstanțelor sale excepționale, impune adoptarea de soluții imediate, în vederea unei grave atingeri aduse interesului public”. În același timp critica de neconstituționalitate a fost întemeiată și pe susținerea, preluată, de asemenea, din jurisprudența Curții Constituționale, că „ordonanța de urgență nu este alternativă la discreția Guvernului prin care acesta și-ar putea încălca obligația sa constituțională de a asigura reglementarea prin lege, de către Parlament, a modalității de îndeplinire a programului său de guvernare”. În sfârșit reclamantul, în finalul cererii de chemare în judecată, a solicitat instanței ca „Până la soluționarea excepției de neconstituționalitate de către Curtea Constituțională [...] să dispună, prin încheiere motivată, suspendarea judecății cauzei, potrivit art. 23 alin. (6) din Legea nr. 47/1992”.

De altfel și Tribunalul Alba, prin Decizia civilă nr. 758/A/1999, a reținut că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată prin însăși acțiunea introdusă în anul 1998 la Judecătoria Alba Iulia.

De asemenea, Curtea de Apel Alba Iulia, în cuprinsul Deciziei civile nr. 3.007/1999, a arătat că „prin acțiunea sa, reclamantul [...] urmărește nu anularea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 13/1998, ci constatarea faptului că în mod greșit s-a inclus în anexa la această ordonanță imobilul în cauză care este de domeniul public și nu poate fi predată proprietatea acestuia în favoarea pârâtei recurente, astfel încât acțiunea își are temeiul de drept în dispozițiile art. 480 din Codul civil și ale art. 135 alin. (2), (4) și (5) din Constituția României, precum și ale art. 3 pct. 2 din Legea nr. 213/1998 și că în această situație competența materială revine Judecătoria Alba Iulia, potrivit art. 1 pct. 1 din Codul de procedură civilă, întrucât se apreciază că nu este în discuție invocarea unui act administrativ nul, ci aplicarea greșită a acestui act [...]”.

Conform încheierii prin care Curtea Constituțională a fost sesizată de Judecătoria Alba Iulia, în urma casării cu trimitere a sentinței de declinare a competenței, autorul excepției, reclamant în acțiune, a invocat în ședința publică din 24 februarie 2000 excepția de neconstituționalitate a art. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/1998 și a poziției nr. 13 din anexa la ordonanță, susținând că prin dispozițiile criticate au fost încălcate prevederile art. 135 alin. (5) din Constituția României, fără a se indica însă în ce constă această încălcare; de asemenea, instanța a consemnat că autorul excepției depune „petitul acțiunii principale cu anexe, solicitând ca acestea să fie remise Curții Constituționale [...]”.

În aceste condiții Curtea Constituțională reține că unicul temei al excepției de neconstituționalitate cu care a fost sesizată, conform art. 23 alin. (4) din Legea nr. 47/1992, republicată, îl constituie încălcarea dispozițiilor art. 135 alin. (5) din Constituție, cu motivarea cuprinsă în formula-rea dată prin cererea de chemare în judecată, în sensul că „Biblioteca «Batthyaneum», făcând parte din categoria bunurilor proprietate publică, este inalienabilă [...], nu poate fi cedată în proprietatea unei persoane fizice sau juridice, ci doar [...] poate fi dată în administrarea unei instituții publice, concesionată sau închiriată potrivit legii”.

Analizând excepția de neconstituționalitate ridicată, Curtea reține că aceasta este inadmisibilă, și anume sub următoarele două aspecte:

I. Jurisprudența Curții Constituționale a stabilit în mod constant că este inadmisibilă formularea excepției de neconstituționalitate prin însăși acțiunea adresată instanței judecătorești, asemenea procedură contravenind dispozițiilor art. 144 lit. c) din Constituție și ale art. 23 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată. Sunt în acest sens, de exemplu, Decizia nr. 92 din 25 iunie 1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 285 din 3 august 1998, Decizia nr. 119 din 29 septembrie 1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 468 din 7 decembrie 1998, și Decizia nr. 240 din 21 noiembrie 2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 5 din 5 ianuarie 2001.

Întrucât nu au intervenit elemente noi de natură să determine modificarea jurisprudenței Curții, soluția pronunțată anterior își menține valabilitatea și în cauza de față.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 12, al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca fiind inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/1998 „privind restituirea unor bunuri imobile care au aparținut comunităților cetățenilor aparținând minorităților naționale din România”, precum și a poziției nr. 13 din anexa la această ordonanță, excepție ridicată de Organizația județeană Alba a Partidului Democrației Sociale din România în Dosarul nr. 608/2000 al Judecătoriei Alba Iulia.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 16 ianuarie 2001.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,

LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Mihai Paul Cotta

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, str. Izvor nr. 2—4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București, cont nr. 2511.1—12.1/ROL Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București și nr. 5069427282 Trezoreria sector 5, București (alocat numai persoanelor juridice bugetare).

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1, bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 411.58.33 și 411.97.54, tel./fax 410.77.36.

Tiparul : Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, tel. 490.65.52, 335.01.11/2178 și 402.21.78, E-mail: ramomrk@bx.logicnet.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro